

Interreg

Latvija-Lietuva

European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

**Kultūrinio turizmo keliai,
turistinis maršrutas „Baltų kelias“ - būsimi iššūkiai**

Rūta Stankuvienė

Šiaulių turizmo informacijos centro direktorė,
projekto „Baltų kelias“ vadovė,
Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos Tarybos
pirmininkė

Project LLI-187 “Balts‘ Road”

**BALTŲ
KELIAS**

Europos Tarybos kultūros kelių programa.

Įkurta paskelbiant Santiago de Compostela deklaratiją (Švento Jokūbo kelio deklaratija) 1987 m.

Siekiama įvairiapusiškai atskleisti turtingą ir įvairų Europos paveldą, telkiant žmones ir vietas į bendros istorijos ir paveldo tinklus, stiprinti atsakingą ir darnų turizmą bei plėtoti šalių kultūrinį bendradarbiavimą.

Kultūros keliai įgyvendina Europos Tarybos vertybes: žmogaus teises, kultūrų įvairovę, kultūrų dialogą ir tarpusavio mainus tarpvalstybiniu mastu.

Šią programą koordinuoja Europos kultūros kelių institutas.

Tam, kad kultūros kelias būtų pripažintas Europos Tarybos kultūros keliu:

- tema turi atskleisti Europos vertybes, atmintį, istoriją ir paveldą,
- skatinti įvairių **bendruomenių**, **jaunimo** kultūrinius mainus,
- atitikti Europos Tarybos idėjas,
- būti būdinga mažiausiai **trims** Europos šalims.

Šiuo metu yra 33 sertifikuoti
Europos Tarybos kultūros keliai.

Nuo 1995 m. iki...: Baroko kelias, Hanzos kelias, Istorinių kapinių kelias, Žydų kultūros paveldo kelias, Via Regia, Parkų ir sodų kelias, Napoleono miestų kelias ir kt.

Nuo 2013 m. iki....: Vėtrungių, **Baltų**, Lietuvos muziejų, Jotvingių, Oginskių, Vėtrungių ir kt.

Šv. Jokūbo kelias ir **Žydų kultūros paveldo kelias** pradėti vystyti pagal nustatytus Europos Tarybos kriterijus ir standartus.

KULTŪROS KELIŲ SUKURIAMOS VERTĖS

- Kultūrinė
- Ekonominė
- Socialinė

KULTŪROS KELIŲ LIETUVOJE VYSTYMO STIPRYBĖS

1. Gausūs kultūros **paveldo (nekilnojamojo, kilnojamojo ir skaitmeninio) resursai** Lietuvoje.
2. Platus ir išplėtotas vietos **savivaldos tinklas**.
3. Platus su kultūra ir kultūros paveldu susijusių nevyriausybinių organizacijų, valstybės ir savivaldybės institucijų ar **įstaigų tinklas**.
4. Kultūros kelių kūrimo ir vystymo projektai su kultūra ir kultūros paveldu susijusioms nevyriausybiniams organizacijoms, valstybės ir savivaldybės institucijoms ar įstaigoms **nėra naujovė** (šalyje fiksuojamas ne viena tokia iniciatyva).
5. Šalyje yra administruojamos įvairios **konkursinės priemonės**, valstybės ir privatūs fondai, kurie sudaro sąlygas ir prieigą su kultūra ir kultūros paveldu susijusių projektų realizavimui.

KULTŪROS KELIŲ LIETUVOJE VYSTYMO SILPNYBĖS (I)

1. Nėra apibrėžti kultūros kelių **lygmenys** šalyje ir jiems taikomi **reikalavimai bei kriterijai**.
2. Nesisteminimas ir ribotas **tarpinstitucinis bendradarbiavimas** bei silpnas turizmo **verslo** atstovų įsitraukimas.
3. Silpna profesinė kultūros kelių operatorių ir partnerių **kompetencija**.
4. Nesukurta vieninga kultūros kelių valdymo, finansavimo ir plėtros **sistema**.

KULTŪROS KELIŲ LIETUVOJE VYSTYMO SILPNYBĖS (II)

5. Nesuformuoti **finansavimo** skyrimo principai, nesukurta vieninga profesionali ir efektyvi kultūros kelių **rinkodaros** sistema, neišvystyta informacijos ir komunikacijos sklaida, nesukurti kultūros kelių **žymėjimo** ženklai.
6. Kultūros keliai stokoja išvystytos **paslaugų infrastruktūros**.
7. Poreikis keisti **teisės aktus** (Turizmo strategija, Kultūros objektų aktualizavimo programa, Regionų kultūros programa).
8. Sunku suderinti **finansavimą iš skirtingų šaltinių**.

KULTŪROS KELIŲ LIETUVOJE VYSTYMO GALIMYBĖS (I)

1. Sukurtas aiškus kultūros kelių **valdymo ir administravimo modelis** bei įgaliota institucija, atsakinga už kultūros kelių koordinavimą Lietuvoje kryptingai ir nuosekliai skatina tarpinstitucinį ir tarptautinį bendradarbiavimą įvairiais lygmenimis dėl kultūros kelių, kuriamas partnerių tinklas.
2. Inicijuojami ir vystomi kultūros keliai **kuria kultūrinę, edukacinę, socialinę ir ekonominę vertes.**
3. Sukuriama ir įgyvendinama efektyvi **rinkodaros ir komunikacijos sistema**, teikiamos paslaugos ir kuriami produktai, susiję su kultūros kelių vystymu, yra aukštos kokybės ir atitinka šiuolaikinius ypač tvarumo / darnumo standartus.

KULTŪROS KELIŲ LIETUVOJE VYSTYMO GALIMYBĖS (II)

4. Prisidedama prie **regionų vystymo**, įtraukiant vietas ir tarptautinius gamintojus ir paslaugų teikimo operatorius, į regionus pritraukiama daugiau vietos lankytojų ir turistų iš užsienio.
5. Daugiau kultūros kelių Lietuvoje tampa Europos Tarybos kultūros kelių dalimi, taip pat prisidedama prie kultūros kelių projektų vykdytojų kompetencijos kėlimo, Lietuvos kultūros **paveldo populiarinimo, įvaizdžio formavimo**.

KULTŪROS KELIŲ LIETUVOJE VYSTYMO GRĖSMĖS

1. Institucijų **nenoras prisidėti** prie kultūros kelių plėtojimo Lietuvoje.
2. **Skirtingų institucinių prioritetų taikymo tendencija** nesudaro sąlygų kultūrinę, edukacinę, socialinę ir ekonominę vertes per kultūros kelius.
3. Inovatyvių produktų poreikio ir esamos **teisinės bazės nesuderinamumas**.

PAGRINDINĖS NUOSTATOS DĖL KULTŪROS KELIŲ VYSTYMO LIETUVOJE:

- **Tema** yra paremta istoriniais šaltiniais ir (ar) kita medžiaga, duomenimis, moksliniais tyrimais ir (arba) analizėmis, įrodančiomis kultūros kelio reikšmę;
- Planuojamos **veiklos** ir (arba) iniciatyvos nėra vienkartinės. **Tęstiniai** projektai plėtojami įvairiomis priemonėmis bei formomis, siekia pritraukti kuo platesnį kultūros kelio naudos gavėjų ratą;
- Apibrėžiamas **pažintinis vykimo kelias**, kurio atskirose stotelėse ir objektuose vystomas ir pristatomas pasakojimas tinkamomis priemonėmis (objekto lankymas, ekskursijos, parodos, kultūros renginiai ir kt.) pasirinkta kelio tema;
- Įgyvendina kultūros kelio **operatorius** kartu su kultūros kelio **partneriais**.

KULTŪROS KELIO LYGMENYS LIETUVOJE:

- regioninis,
- nacionalinis,
- tarptautinis,
- Europos Tarybos kultūros kelias.

TARPTAUTINIAM KULTŪROS KELIUI KELIAM REIKALAVIMAI:

- Surinkta mokslinė istorinė medžiaga, pagrindžianti kultūros kelio istorinę raidą, jo svarbą kultūriniam, socialiniam, ekonominiam šalies vystymuisi, įrodanti ryšius istoriniame kultūriniame Europos kontekste bei apibrėžianti kultūros kelio geografines ribas;
- Suformuluota aiški kelio konceptija, suformuotas dalyvaujančių organizacijų tinklas Lietuvoje, įvardinti esami ir (arba) potencialūs partneriai kitose Europos šalyse; koncepcijoje apibrėžti kelio apimtyje plėtojami kultūros ištekliai Lietuvoje, jų sąsajos su kitomis Europos šalimis, sudarytas bent trejų metų veiklos ir rinkodaros planas;

TARPTAUTINIAM KULTŪROS KELIUI KELIAMI REIKALAVIMAI (II):

- suformuotas pažintinis kelias turi būti įtrauktas į turizmo gidus, platinamus projekte dalyvaujančių šalių mastu, lankomi objektai aiškiai identifikuojami ir atpažįstami, sukurta reikiama paslaugų infrastruktūra pagrindiniuose kelio taškuose, generuojami ženklūs lankytojų srautai, kelias bent kartą per metus yra aktualizuojamas nacionaliniu mastu (kultūros renginiai, populiarinimo akcijos ir kt.).

Projekto partneriai - 6:

Lietuva - 2: Šiaulių turizmo informacijos centras, Nacionalinė regionų plėtros agentūra

Latvija - 4: Žiemgalos planavimo regionas, Kuržemės planavimo regionas, Talsu rajono savivaldybē, Jelgavos miesto savivaldybē

Projekto pradžia – 24.04.2017

Projekto pabaiga – 23.04.2020

Projekto biudžetas – 763 402.38 Eur.

Vykdomo projekto
"Baltų kelias"
teritorijose sukurta
11 maršrutų:

Žiemgala
Sēla
Kuržemē

3 interaktyvių centrų/erdvių įkūrimas:

- Šiaulių mieste – projekto „Baltų kelias“ centras (kuriamas);
- Talsu regiono muziejuje;
- 2 parodų salėse G.Eliaso Jelgavos Istorijos ir meno muziejuje.

Dvi galimybių studijos - Lietuva ir Latvija

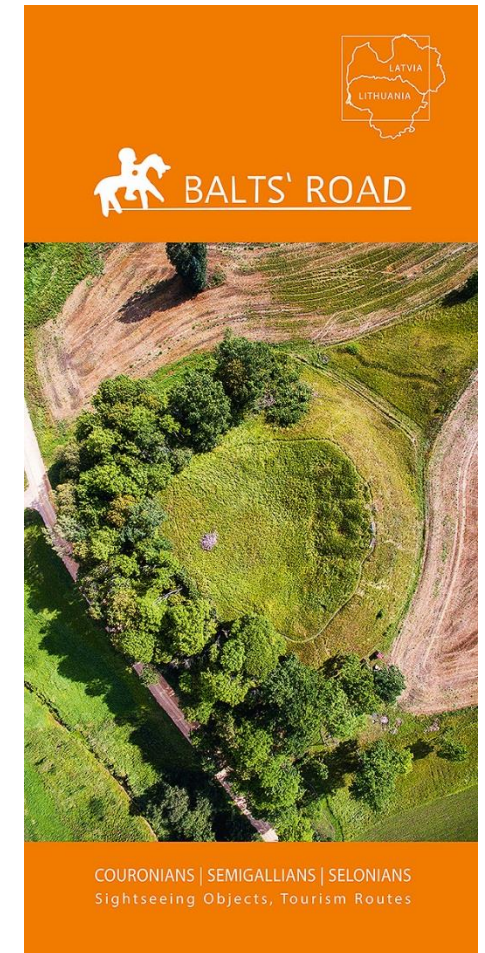

Leidyba: turizmo gidas,
žemėlapiai LT, LV, ENG
kalbomis

**Video, virtualios realybės
filmai**

Interneto svetainė

Dalyvavimas turizmo parodose ir renginiuose: Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai (LT), Ryga (LV), Talinas, Piarnu (EST).

Info turų organizavimas (kelionių agentūroms, žiniasklaidai, gidams ir kt. turizmo sektoriui).

Mokymų organizavimas turizmo paslaugų teikėjams. Iš viso net 11 grupių!

Seminarų organizavimas. Net 18 seminarų!

Baltų vienybės dienos organizavimas tarpvalstybiniu lygmeniu (2017 – Palanga/Šiauliai, 2018 – Jelgava).

Iššūkiai:

- Paslaugų pasiūla, kokybė;
- Infrastruktūros kokybė;
- Turizmo verslo įsitraukimas;
- Rinkodara, komunikacija, viešinimas;
- Žmogiškieji ištekliai (gidai, edukatoriai, turizmo vadybininkai ir pan.);
- Finansavimo ir plėtros sistema.

DIRBKIME KARTU! ☺

**„Baltų kelias“ – tai mūsu visų –
lietuvių, latvių...
Kurkime kartu, keliaukime visi!
Patirdami pažinkime SAVE!**